

BORODINON PARTURI

5. versio

kirjoittanut Ossi Hakala

ossi.hakala@aalto.fi
p. (+358) 40 840 7540

ÄÄNI

Haloo? Haloo, oletko siellä?
Totta kai Sinä olet. Muuten minä
puhuisin itsekseni. Elämällä ei
olisi merkitystä. Tämä kaikki
olisi vaan pelkkää semantiikkaa.

(tauko)

Jos Sinä olet kanvaasi, ja me
ihmiset pensselisi, miksi Sinun
pitää tehdä kaikki niin
vaikeaksi? Mitä yksi mies voi
tehdä? Ollaanko me rajatun
maailman vankeja?

(tauko)

En tiedä, piti vaan tämä saada
sanotuksi.

(tauko)

Kiitos, kun jaksoit kuunnella.

1 EXT. TALVINEN AUTIOMAA - AAMU

1

Puhuja, SALOMON MARX, 35, astuu ulkokuuressa pimeydestä
ulos talviseen aamuun. Hän kietoo repaleisen takkinsa
tiukemmin ympärilleen suojaksi purevalta pakkaselta.

Huussille jonottaa kymmeniä kylmän kangettamia SOTILAITA.

Salomon astelee sotilasleirille, jonka reunamalla
ulkokuussi seisoo. Ranskan Grande Armée on leiriytynyt
talvista maisemaa vasten. Telttameri peittää lumisen
autiomaan silmän kantamattomiin. Leirin takana nousee
mäki, jonka päällä seisoo vanha KIVIKIRKKO.

PLANSSI: "21. marraskuuta, 1812. Jossain Venäjällä"

2 EXT. SOTILASLEIRI - AAMU

2

Salomon tarpoo hangessa kyyröttävien sotilaiden läpi.
RATSUMIES seisoo korkealla kivellä, ja lukee paperista
ilmoitusta.

RATSUMIES

Huomio! Säännöstelyn vuoksi
muonitusta ei jaeta tänäänkään!
Muissa uutisissa: keisarin
terveys ei koskaan ole ollut
parempi!

Tuhansista tiiviisti pakkautuneista ihmisistä huolimatta
leiri on hiljainen. Yksi ääni kuitenkin raikaa läpi
kuuluvasti.

RENATA

Salomon! Hu huu, kultaseni!

RENATA, 45, kykkii vedettävän kärryinsä päällä, ja soittaa hyväntuulista laulua mandoliinilla. Kärry on ladottu kukkuralleen kaikenkarvaisesta sotasaaliista; tauluja, ruukkuja, huonekaluja. Renata on kietoutunut itämaiseen mattoon. Hän on silminnähdän päihtynyt.

SALOMON

Miksi ihmeessä rahtaat mukanas
kaikkea tuota roinaa?

RENATA

Laitan sillä rahoiksi kunhan
päästään takaisin Ranskaan.
Sitten voidaan asettua taloksi,
ja teet minusta kunniallisen
naisen.

Salomon irvistää ajatukselle. Sanojensa painoksi Renata kaivaa roinan seasta suuren METSÄSTYSTORVEN, ja puhalttaa siihen päästään matalan törähdyksen.

SALOMON

Jos päästään. Ollaan kykitty
tällä aukiolle kohta kolmatta
päivää.

RENATA

Sinä se keisarin henkilökohtainen
parturi olet. Mikset ota selvää?

SALOMON

Se ei ole halunnut parranajoa sen
jälkeen, kun vetäydyttiin
Moskovasta. Se on sulkeutunut
tuonne.

Salomon viittaa mäen päällä seisovaan kivikirkkoon.

SALOMON

Kuulemma se ei suostu näkemään
ketään. Ei edes kenraaleitaan.

Renata leikkii metsästystorvellaan, puhuu siihen. Äänensä värisee sen läpi matalana.

RENATA

Ukolla alkaa vintti pimenemään,
sano mun sanoneen.

Paikalle marssii kylmän kangettama ratsumies.

RATSUMIES

Salomon Marx? Kenraali
Caulaincourt vaatii läsnäoloanne.
Välittömästi.

Renata iskee silmää Salomonille, ja käkättäen puhkeaa hoilaamaan isänmaallista laulua. Se kantaa pitkään Salomonin korvissa ratsumiehen johdattaessa häntä läpi leirin.

3

INT. KENRAALIN TELTTA - AAMU

3

Divisioonakenraali ARMAND AUGUSTIN LOUIS DE CAULAINCOURT, 37, nykyi hajamielisenä pulisonkejaan kuunnellessaann muiden KENRAALEIDEN kuiskutuksia. Salomon seisoo hermostuneena mahtimiesten edessä. Viimein Caulaincourt hiljentää kollegansa, ja kääntyy parturin puoleen.

CAULAINCOURT

Sinä olet ollut keisarimme palveluksessa kampanjan alusta asti?

SALOMON

Näin on, herra kenraali.

CAULAINCOURT

Vaikuttaisi siltä, että keisarimme on kokenut voivansa... uskoutua joissain määrin sinulle.

SALOMON

Herra kenraali, emme me varsinaisesti juttukavereita ole.

CAULAINCOURT

Hän päästää sinunlaisesi kaulavaltimolleen partaveitsinesi. Se kertoo tarpeeksi. Minulla on sinulle tehtävä.

SALOMON

Erästä sanontaa lainatakseni: "älä koskaan kysy parturilta tarvitsetko hiustenleikkuutta".

CAULAINCOURT

Kuten hyvin tiedät, olemme hetkellisesti pysäyttäneet perääntymisemme. Tämä oli keisarin käsky. Syytä emme tiedä.

SALOMON

"Ihminen suunnittelee, ja Jumala nauraa".

CAULAINCOURT

Keisari on... itsepäinen mies. Hän ei ole tuntenut tarvetta jakaa suunnitelmiaan meille. Ehkä sinulla on parempi tuuri.

SALOMON

Vanhan kansan sanontaa
lainatakseni-

CAULAINCOURT

Herra Marx! Kylmyys ja
kulkutaudit ottavat joka hetki
osansa joukoistamme.
Sotilaskarkureiden määrä kasvaa
päivä päivältä. Kasakat vaanivat
jokaisen puun varjossa. Ja minun
kärsivällisyyteni alkaa käymään
vähiin. Tuo sana keisarilta, tai
pidän henkilökohtaisesti huolen,
että kohtaat sotilaskurin
äärimmäiset kurinpitotoimet! Onko
asia selvä!?

4 INT. KIRKKO. SALI - AAMU

4

Kirkon sali on hämärä ja hiljainen. Ovi avautuu narahtaen. Salomonin kalpea naama työntyy oven raosta. Ketään ei näy. Salomon hivuttautuu sisään, ja hiipii läpi tyhjän salin. Alttarin yllä lepää ristillä Jeesuksen veistos. Aivan kuin sen silmät seuraisivat tunkeutujaa.

Salin perällä on ovi takatiloihin. Sen raosta paistaa valo. Salomon kerää aikansa rohkeutta, viimein koputtaa. Ei vastausta. Koputtaa uudestaan. Oven toiselta puolen kuuluu etäinen äänähdytys. Salomon nielaisee raskaasti ja avaa oven.

5 INT. KIRKKO. TAKATILAT - AAMU

5

Salomon astuu nuotion valaisemaan huoneeseen, ja peittää välittömästi silmänsä. NAPOLEON BONAPARTE, 43, nojaa seinään, ja tyhjentää rakkoansa puiseen saaviin. Tai yrittää, kovasti ähkien. Kusta tulee hitaasti tipottain.

Keisari viittoo Salomoniam istumaan. Salomon etsii huoneen toiselta puolelta matalan jakkaran, ja istuu sille odottamaan. Napoleon yrittää suoriutua toimestaan. Siinä kestää. Kauan.

Vihdoin ja viimein Napoleon saa rakkonsa tyhjäksi. Hän vaappuu nuotion äärelle, jää ilmeettömänä tuijottamaan liekkeihin.

SALOMON

Parta pitäisi ajella, teidän
korkeutenne.

Napoleon hätkähtää. Hieroo sänkistä leukaansa hajamielisenä. Sitten ynähtää, ja käy istumaan natisevalle tuolille nuotion eteen. Salomon alkaa valmistella parranajoa; kaataa vettä kulhoon, ottaa esille saippuan ja partaveitsen.

NAPOLEON

Salomonhan se oli?

SALOMON

Kyllä vain, teidän korkeutenne.
Mukavaa että muistatte.

(itseksensä:)

Puolen vuoden palveluksen
jälkeen.

Salomon käärii hihansa, tarkastaa partaveitsen terän. Se välkky nuotiotulen valossa; terä on parhaassa viillossa.

SALOMON

Teidän korkeutenne... jos saan
luvan kysyä. Milloin jatkamme
marssia?

NAPOLEON

Teidän esi-isänne. He tappoivat
Jumalan ainoan pojan.

SALOMON

Ei minun sukupuussa fariseuksia
ole, voin vakuuttaa. Teidän
korkeutenne.

Keisari nyökähtää kevyesti vastaamatta. Salomon astuu Napoleonin taakse. Yrittää pitää kätensä vakaana viedessään partaveitsen terän lähemmäs kaulaa.

SALOMON

Mites... mites se marssin
jatkaminen?

NAPOLEON

Mitä oikeastaan teen tässä
maailmassa? Elämä on minulle
taakka, koska en tunne mitään
iloa. Kaikki on piinaa, koska
ihmiset, joiden kanssa elän ja
tulen aina elämään, eroavat
minusta yhtä paljon kuin kuu
auringosta. Minun on jätettävä
kaikki, koska en voi elää
sellaista elämää kuin itse
haluan.

Salomon on jähmettynyt patsaaksi. Napoleon kääntyy ensimmäistä kertaa katsomaan parturiaan.

NAPOLEON

Taakse jäi kesäpääkaupunkini.
Niin kuin Kublai-kaanilla.
Xanadu.

Salomon ja Napoleon tuijottavat toisiaan hiljaisuudessa.

CAULAINCOURT (V.O.)

Mikä vitun xanadu!?

6

INT. KENRAALIN TELTTA - PÄIVÄ

6

Caulaincourt kenraaleineen tuijottavat edessään seisovaa Salomoniam.

CAULAINCOURT

Entäpä marssin pysäyttäminen?
Miksi näin on?

SALOMON

Tuota noin. Minä luulen, että...

CAULAINCOURT

Kakista vastaus ulos niin kuin
olisi jo!

SALOMON

Minä luulen että hänen
majesteetillaan on...
eksistentiaalinen kriisi. Niin
kuin että hän on allapäin.

Protestien tulva kenraalien suista.

CAULAINCOURT

Pötyä! Moiset kuuluvat rahvaalla.
Hänen majesteettinsa on sellaisen
yläpuolella!

SALOMON

Mites marssin jatkaminen?

CAULAINCOURT

Ennen kuin keisari on tehnyt
päätöksen emme liiku minnekään.
Ulos teltastani, ennen kuin
käsken sinut suolistettavaksi
keisarin pilkkaamisesta!

7

EXT. TALVINEN AUTIOMAA - PÄIVÄ

7

Kinokset ulkokuuressa ympärillä ovat kasvaneet. Sen sisältä
kantautuu Salomonin katkera rukous.

SALOMON

Miksi Sinun täytyy koetella
pientä ihmistä tällä tavoin? Ihan
kuin saisit jotain sairasta iloa
tästä.

(tauko)

Ei siis että kritisoisin Sinua.
Varmasti tiedät paremmin miksi
näin asiat ovat. Mutta helpoksi
et elämää tee.

(tauko)

Minä vaan haluan takaisin kotiin.
Tiedän, etten ole ollut
yhteydessä viime aikoina. Mutta
jos tästä pahasta päästät, niin
lupaen ja vannon toimia äänenäsi
tässä maailmassa. Lupaen, että...

Rukous katkeaa. Hiljaisuus. Sitten Salomon ryntää ulos
aivosalaman saaneena.

8

EXT. SOTILASLEIRI - PÄIVÄ

8

Renata kykkii kärryssään kiillottaen lommoista
kahvipannua. Salomon ryntää paikalle hengästyneenä.

SALOMON

Metsästystorvi! Onko sinulla
vielä sitä?

RENATA

Sinä tuut minua poloista
katsomaan ainoastaan, kun
tarvitset jotakin. Entäs minun
poloisen tunteet?

SALOMON

Nyt se torvi tänne, tai ei hyvä
seuraa!

RENATA

Mitä minä saan siitä?

SALOMON

Kristuksen veri... Ei minulla ole
edes sukkia jalassa!

RENATA

On sinulla jotain, mitä voisit
mulle tehdä.

SALOMON

Mitä tahansa vaan, nyt on kiire.

RENATA

Salomon... tekisitkö minusta
kunniallisen naisen?

Salomonin järkyttynyt ilme. Renata virnuilee
viekoittelevasti metsästystorvi kourassaan. Salomon
jupisee rukouksen, nappaa torven mukaansa, ja ravaa täyttä
häkää kohti kivikirkkoa.

9

INT. KIRKKO. SALI - YÖ

9

Öinen kirkko on hämäämpi kuin koskaan. Napoleon astelee
väsynein askelin alttarin eteen ja huokaa.

ÄÄNI

Napoleon.

Ääni kaikuu matalana salissa. Napoleon on pompata ulos
housuistaan. Hän katsoo silmät suurina alttarin takaista
krusifiksiä.

NAPOLEON

H-herra...?

ÄÄNI

Kyllä. On aika että
keskustelemme.

NAPOLEON

T-totta kai, oi Herra.
Vaikkakin...

ÄÄNI

...mitä?

NAPOLEON

Puhunko nyt Taivaan Herralle?
Vaiko hänen pojalleen?

ÄÄNI

Tuota noin...

NAPOLEON

Vaiko Pyhälle Hengelle? Miten
tämä toimii tarkalleen ottaen.

Krusifiksin takaisissa varjoissa piilottelee Salomon. Hän
puhoo metsästystorveen.

SALOMON

Ei jäädä roikkumaan detaileihin.

NAPOLEON

Tietysti, oi Herra. Anteeksi
kysymykseni.

SALOMON
Sattuu sitä paremmillekin.
Napoleon, olen kuullut että
sinulla on huolia.

NAPOLEON
Oletko?

SALOMON
Minä olen Jumala. Kuulen kaiken.

NAPOLEON
Aivan, aivan. No siis. Viime
aikoina minusta on tuntunut...

SALOMON
Että elämä on taakka, ja kaikki
on piinaa?

NAPOLEON
Juuri näin! Sinä todellakin olet
hyvä tässä.

SALOMON
Tietysti olen. Kuules nyt
Napoleon. Mistä tämä tällainen
johtuu?

NAPOLEON
Viime aikojen takaiskut ovat
saaneet minut ajattelemaan
asioita. Asioita mitä en ole
ajatellut pitkään aikaan.

SALOMON
Pue se kysymykseksi. Olen
huomannut, että se auttaa.

NAPOLEON
Kun kaikki on ohi - kun minun on
vuoroni siirtyä ajasta
ikuisuuteen - olenko yhtään sen
kummempi kuin kukaan mukaan? Mitä
jos olen... merkityksetön?

SALOMON
...hyvä kysymys.

NAPOLEON
No?

SALOMON
No mitä?

NAPOLEON
Mikä on vastaus?

Salomon miettii pitkään.

SALOMON

On eräänlainen sanonta: "hatussa
ei ole mitään vikaa, käyttäjän
pää vain on liian pieni".

Napoleon istuu rukouspenkille otsa rypyssä.

NAPOLEON

Minä... yritän pitää tämän
mielessä. Kiitos, Herra.

SALOMON

Mazel Tov. Eiku...!

Napoleon nostaa päänsä yllättyneenä. Salomon irvistää
mokalleen. Hän pidättelee hengitystään, ja kuuntelee
keisarin askeleita. Ne etääntyvät, kunnes ovi sulkeutuu.
Salomon vajoaa syvimpään epätoivoon.

10 EXT. SOTILASLEIRI - AAMU

10

Planssi: "*22. marraskuuta, 1812*"

Salomon katsoo vetisin silmin, kun Napoleonin
kunniamerkin marssii kirkon pihalle. Tuiman näköinen
Ratsumies astelee Salomonin kohti käsi miekan kahvalla.
Salomon lankeaa polvilleen rukoilemaan armoa.

Ratsumies käveleekin Salomonin ohi, nousee korkean kiven
päälle, ja alkaa lukemaan ilmoitusta.

RATSUMIES

Käskynanto on seuraavanlainen!
Marssi kohti Ranskaa jatkuu
välittömästi! Lisäksi; keisarin
terveys ei koskaan ole ollut
parempi!

Kukaan ei vaivaannu riemuitsemaan uutisesta. Noustaan vaan
tärysten hangesta, ja aletaan tekemään lähtöä. Salomon
kaatuu hankeen sopertaen kiitosta Taivaalle.

11 EXT. SOTILASLEIRI - MYÖHEMMIN

11

Armeija on liikkeellä, ja viimeisetkin tekevät lähtöään
aukiolta. Leiristä on jäänyt todisteiksi hajanaisia maahan
poljettuja teltoja, ja sadoittain kylmän kuolettamia
sotilaita, jäätyneinä nukkuma-asentoihinsa.

Salomon tallustaa aukion läpi. Löytäessään Renatan
varmistamassa kärryjään, hän pysähtyy auttamaan. Lähdetään
sanattomina seuraamaan aukiolta poistuvaa armeijaa.
Salomon vetää kärryjä perässään, tuore morsiamensa
kainalossaan.

Taakse jäävä aukio on hiljainen. Kylmän tuulen kuljettama lumi pöllyää kuolleiden yllä. Kohta se jo peittää ne armeliaasti alleen.